

The Story of My Life
Marie, Queen of Romania

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MARIA, REGINA ROMÂNIEI

Povestea vieții mele / Maria, regina României ; trab. din lb. engleză
de Miruna Andriescu. - București : Librex Publishing, 2022

ISBN 978-606-8998-01-5

Vol. 3. - 2022. - ISBN 978-606-8998-03-9

I. Andriescu, Miruna (trad.)
II. Moșneanu, Cristian (pref.)

821.135.1

Editor: Ionuț Radu

Redactare: Raluca Andrei

Tehnoredactare: Alexandra Tolocenco

Design copertă: Ioana Olga Bejan / Denisa Nicoară

LIBREX PUBLISHING

Str. Episcopul Radu, Nr. 30, București

redacție: 0723 193 019

comenzi@librex.ro

www.librex.ro

© LIBREX PUBLISHING, 2022

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul
scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform *Legii*
dreptului de autor

MARIA, REGINA ROMÂNIEI

POVESTEA VIEȚII MELE

VOLUMUL 3:

ÎNCEPUTUL CĂSĂTORIEI

Traducere din engleză de Miruna Andriescu

Prefață de Cristian Moșneanu

VOLUMUL 3:
ÎNCEPUTUL CĂȘATORIEI

Capitolul 13 – Bun venit la București

Capitolul 14 – Societatea din capitală

Capitolul 15 – Nașterea lui Carol

Capitolul 16 – Încoronarea lui Nicolae al II-lea al Rusiei

Capitolul 17 – Întoarcerea în România

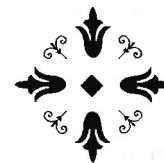
Capitolul 18 – Boli: Ferdinand și Carol

Capitolul 19 – Sfătuitoarii Regelui Carol

Capitolul 20 – Prietenii mei

Capitolul 21 – Anii de descoperire

Capitolul 22 – Alte încoronări: Eduard al VII-lea, George al
V-lea

CAPITOLUL 13

Bun venit la Bucuresti

A fost o călătorie lungă, departe de casă, departe de tot trecutul, mergeam tot înainte, prin iarna geroasă, spre o țară și o viață necunoscute.

Era ger, era zăpadă, iar durerea din inimă nu mă slăbea.

Soțul meu, bucuros să mă aibă în sfârșit doar pentru el, mă ținea, din gelozie, departe de membrii suitei noastre. Acum eram a lui și nimeni nu avea să ne tulbure singurătatea.

Regele României ne trimisese vagonul lui personal, care era bine încălzit. Călătoream foarte confortabil, dar era o călătorie lungă, iar zilele păreau și ele lungi.

Mi-ar fi plăcut să o văd pe doamna Monson, să mă viziteze din când în când, să vorbesc cu ea despre casă, despre cei rămași în urmă, dar Nando nu era de acord. Mai simțeam o dorință vagă să vorbesc și cu femeia care îmi fusese desemnată doamnă de onoare, doamna Greceanu. Avea un chip matern, voce blândă, poate că

ar fi reușit să mă liniștească, să-mi dea sfaturi despre ceea ce se aștepta de la mine „acolo“, cum numeam țara spre care mă îndreptam – „acolo“, iar denumirea era la fel de vagă ca și concepțiile mele despre ea.

Nando era prea îndrăgostit ca să-mi explice cum stăteau lucrurile. Acum voia să se simtă bine, necazurile aveau să urmeze destul de repede. Nu se pricepea să explice bine, mereu se exprima oarecum vag. Mai târziu m-am întrebat dacă vedea lucrurile la fel ca mine, în imagini. E imposibil să-ți dai seama cum gândește altcineva, iar unii nu au capacitatea de a se exprima clar, nu găsesc cuvinte prin care să lămurească lucrurile.

Simțeam că am nevoie de o ancoră, de ceva stabil și absolut pe care să mă bazez, chiar dacă era doar o imagine precisă, ceva ce mintea mea putea înțelege.

Poate că doamna Greceanu îmi putea oferi așa ceva, dar Nando, după tragedia cu domnișoara Văcărescu, își pierduse încrederea în oameni, devenise dureros de suspicios și era în defensivă chiar și față de cei care țineau la noi. Această atitudine a tânărului meu soț a influențat în rău primii noștri ani, făcându-i foarte grei și dureroși, căci nu avea încredere în nimeni și credea că sunt în siguranță doar dacă sunt izolată.

Pe lângă colonelul Coandă, adjutantul, regele îl desemnase pe un anume general Robescu drept capul casei noastre. Casa Regală a regelui Carol era aproape în întregime militară și am respectat tradiția aceasta. Când am devenit Regină, mulți ani mai târziu, în loc să am un șambelan, am numit un adjutant.

Generalul Robescu, spre deosebire de mulți români, era blond, cu ochii albaștri. Avea o inimă bună, deși părea ușor îngâmfat. El era cel care nu reușise să

câștigate încrederea tatălui meu. Deși nu vădea vreun talent special în organizarea casei noastre, ne-a slujit cu loialitate mulți ani și era încă în serviciul nostru când soțul meu a urcat pe tron. Avea însă ceva ironic și nepăsător, care neliniștea întrucâtva o tânără de vârsta și educația mea. Părea să nu ia nimic în serios și tindea să ironizeze nedumeririle mele. Nu mă făcea niciodată să mă simt că mă pot baza pe sfatul lui, pur și simplu, fiindcă nu recunoștea că îmi era greu. Ar fi putut să se poarte părintește cu mine, dar nu o făcea. Avea o gândire cu adevărat latină, cu care pe atunci nu eram deloc familiară și avea tendința supărătoare de a lua în răs convingerile cele mai prețioase ale altora. Făcea principiile cele mai scumpe ale cuiva să pară comice sau nedemne de atenție. Adesea era cu adevărat spiritual, dar era o formă de inteligență care trezea ostilitatea firii mele anglo-saxone. „Mulți bărbați simt o mândrie ciudată fiindcă sunt cinici“, spunea Roosevelt. Un astfel de om era generalul Robescu.

Călătoria noastră urma să fie întreruptă de o vizită oficială la Viena, unde urma să-i prezentăm omagiile noastre bătrânului împărat.

Regele Carol îl stima mult pe Franz Joseph și era foarte apropiat de el. Pe atunci, Austria era încă un centru foarte puternic al puterii și mașinațiunilor politice. Regele Carol păstra o legătură strânsă cu Ballplatz, iar propria lui politică era puternic influențată de diversele tendințe de la Viena. Urma să simțim asta pe parcursul întregii noastre tinereți. Mai presus de toate, unchiul era politician; politica era principala lui pasiune, ba chiar singura lui pasiune autentică, iar pe atunci politicienii se luau foarte în serios. Pentru el, marele joc al politicii era unul de o importanță uriașă,

atotstăpânitoare, pentru care se făceau toate sacrificiile, după cum am aflat în curând pe pielea noastră. Fiind pătimăș în convingerile sale, era și un maestru în a-i face să i se supună și pe cei mai potrivnici și mai dârzi.

Acum, când măreția acelei curți mândre, imperiale, „predominant catolice“, cu toată pompa și splendoarea ei, cu eticheta și restricțiile sale arhaice, a rămas de domeniul trecutului, cum sunt uitate de-a lungul vremurilor toate vanitățile pământești, îmi pare rău că îmi aduc aminte atât de puțin de vizita aceea.

Pe atunci eram la vârsta inconfortabilă a timidității și sensibilității, când tot interesul se rezumă la propria persoană, când ochii nu văd decât ceea ce e evident și urechile nu aud mai nimic, pur și simplu fiindcă nu ești capabil să înțelegi.

Mi-l amintesc foarte nedeslușit pe bătrânul împărat, subțire, elegant, cu o siluetă perfectă, deși puțin adus de umeri, cu capul puțin plecat, foarte politicos, dar nu însuflețit, nici vorbăreț. O țin minte mai bine pe frumoasa Arhiducesă Maria Tereza, soția fratelui mai mare al împăratului, care a făcut și ea onorurile la banchetul de stat, împărăteasa fiind mai mult absentă din capitală în ultimii ani. Probabil că au fost de față mulți alți membri ai familiei imperiale, dar nu mi-l amintesc pe niciunul, doar pe Maria Tereza, înaltă, impunătoare, cu ochi blânzi, și pe Arhiducele Otto, fratele lui Franz Ferdinand, cel asasinat la Sarajevo. Otto era tatăl tânărului împărat Karl, detronat prin revoluție, după războiul mondial, copiii lui Franz Ferdinand nefiind considerați moștenitori de drept ai tronului. Fiindcă am iubit mereu frumusețea, mi-l amintesc pe aceștia doi mai ales pentru că erau foarte frumoși. Într-o familie de bărbați înalți, dar cu trăsături

dure, Otto ieșea în evidență, fiind deosebit de chipeș. Îmi amintesc însă zvonuri despre viața ușuratică pe care o ducea și despre faptul că o făcea foarte nefericită pe soția lui, Maria Josepha, sora ultimului rege al Saxoniei. Pe atunci nu mi-era prea clar ce însemna „o viață ușuratică“, dar îl priveam cu mare interes pe Otto, din cauza șoaptelor care-i însoțeau mereu numele.

Masa era plină de flori minunate și de servicii de aur superbe. Am servit masa din farfuriile de porțelan vechi, prețios. Muzica era extraordinară și sala strălucea în lumina puternică. Nu țin minte cum era încăperea, dar țin minte cu întristare o pată mare, neagră, de grăsime, pe delicata mea rochie roz. Pata aceea închisă la culoare de pe rochia mea îmi captase toată atenția în seara aceea, nici împăratul însuși nereușind să îmi deturneze privirea. Pata o căpătasem când coborâsem din trăsura imperială, iar doamna Monson și doamna Greceanu deplânseseră toată seara faptul acesta, ca oprobriul pentru pata aceea nefericită să nu cadă asupra trusoului meu ales cu grijă.

Destul de curios, deși Regele Carol era atât de atras de Viena, aceasta a fost singura vizită pe care ni s-a permis să o facem la curtea aceasta. După cum vom vedea mai târziu, der Onkel se opunea foarte mult călătoriilor noastre. Destul de curios, nu punea deloc preț pe relațiile personale. Succesorul său trebuia să încheie o căsătorie satisfăcătoare. Ambiția României era ca viitoarea sa regină să aibă relații strânse de rudenie cu toate casele regale domnitoare din Europa. Așadar, căsătoria noastră fusese considerată deosebit de avantajoasă, dar, în ce mă privea, nu profitam deloc de pe urma acestor avantaje, fiindcă în numeroșii ani în care ne-am supus voinței regelui Carol, mi s-a permis

foarte rar să călătoresc sau să păstrez legături personale cu rudele mele încoronate. De fapt, mereu era chinuitor de greu să obținem cea mai mică permisiune de a pleca undeva, cu excepția vizitelor la părinți. Ori de câte ori încercam să încălcăm regula aceasta, se dezlănțuia „a hell of a row“, un mare scandal, deși nu aș fi îndrăznit să folosesc această expresie în prezența marelui bărbat. Mai ales că nu înțelegea engleza...

Dar trebuie să merg mai departe, deși uneori înclin să mă opresc, ca și cum mi-aș trage sufletul, știind ce încercări mă așteaptă. În gând, le retrăiesc una câte una...

Se apropia momentul de cumpănă. Ajunsesem la Predeal, pe atunci granița dintre România și Ungaria. Drapele, gărzi de onoare, muzică, mulțime, urale. Oficialități în frac și joben țineau discursuri, iar fanfara militară cânta mai departe imnul național, acoperindu-le vocile. Sute de țărani veniseră din satele învecinate, cu școlile lor. Era un zgomot asurzitor, mulțimea chipurilor mă amețea. Nando și cu mine stăteam la fereastră, privind aceste manifestări entuziaste, zgomotoase, care se repetau în fiecare gară. Era un ger mușcător, iar țărani, bărbați și femei, purtau mantale brodate cu multe culori, femeile aveau pe cap vâluri sau basmale colorate. Eram fascinată de ei și aveam ochi doar pentru oamenii aceștia ciudat înveșmântați, atât de diferiți de tot ce mai văzusem. Peste tot în lume, o mireasă stârnește curiozitatea, așa că mii de chipuri nerăbdătoare mă priveau, mii de ochi mă sorbeau. Eram nespus de timidă și primeam foarte stângaci aceste manifestări de bun-venit asurzitoare, însuflețite, dar agitate. Eram absurd de sfioasă, nu aveam pic de dezinvoltură sau de savoir-faire. Nando mă ajuta cât de

mult putea – el se simțea mai în largul lui, dar nici el nu se dădea în vânt după primiriile oficiale.

Privind în urmă, amintindu-mi cum eram atunci, parcă mă gândesc la o soră mai mică a mea, retrasă, foarte timidă și tare prostuță, în care nu mă recunosc deloc acum. Slabă, cu părul blond și prea încrețit, cu ochi albaștri, un copil sincer, stângaci, modest, care căuta în alții stabilitatea pe care nu o găsea în sine. Naivă, impulsivă, nepregătită să dea piept cu necazuri și greutăți, probabil arătam exact cum eram, o prostuță inocentă, cu mintea plină de iluzii și visuri.

De peste ani, îmi vine să-i întind o mână de ajutor acelei umbre blonde a făpturii mele. Din câte știu acum, din câte am învățat de-a lungul multor ani de dificultăți, aș vrea să o previn. Aproape mă îngrozesc când îmi amintesc cât eram de încrezătoare și de nepregătită. Aveam sentimente prietenoase față de toată lumea și o încredere nelimitată în ceilalți, fără umbră de suspiciune. Porneam astfel pe un drum spinos, plin de capcane, și nimeni nu-mi spunea: „ai grijă!“, nimeni nu îmi explica faptul că viața era o realitate crudă, nu un vis, că „drumul spre iad e pavat cu bune intenții“, că încrederea în alții și optimismul glorios că totul e bine în cea mai bună dintre lumile posibile e o concepție frumoasă, dar nu mereu sigură. Fiecare om trebuie să-și găsească însă singur mântuirea, doar trăind învățăm să trăim. Experiența altora rareori ne ajută. Pas cu pas, trebuie să ne luptăm propriile bătălii, să ne rezolvăm propriile dificultăți, să ieșim din capcanele în care cădem. Experiența mamei mele nu putea fi a mea, nici experiența mea nu putea fi a copiilor mei. Suntem cu toții doar niște rătăcitori solitari, deși întâlnim de-a lungul vieții iubirea...

— Ajungem peste jumătate de oră, îmbracă-te.

Nando mi-a pus mâna pe umăr, am simțit cum tremura ușor. Își dădea seama de încercarea care mă aștepta. S-a aplecat și m-a sărutat, dar nu mi-a dat niciun sfat, nici nu mi-ar fi folosit la nimic. Nu l-aș fi auzit, atât de tare îmi bătea inima.

M-am îmbrăcat, mi-am pus hainele frumoase pe care mama le alesese cu atâta grijă pentru intrarea fiicei ei în noua capitală. O rochie de catifea verde-salcie, peste care urma să port o mantie lungă de catifea violet, brodată cu aur și căptușită cu blană de vulpe polară și care avea un guler alb atât de mare încât capul aproape nu mi se mai vedea și, încununarea întregului, o tocă de aur bătută cu ametiste, ridicol de mică, încât era aproape acoperită de bretonul meu blond, cărlionțat special de cameristele mele pentru această ocazie.

Aveam două cameriste, una englezoaică și una germană. Cea germană era nouă în serviciul meu și fusese aleasă cu grijă, fiind vârstnică și de încredere, putând fi de folos unei soții atât de tinere. Deși era scundă și rotofeie, o chema Louise Lang (Lungă). Această femeie de nădejde era aproape chinuitor de ordonată și foarte ceremonioasă. Avea părul pieptănat foarte strâns, dezgolindu-i fruntea, pronunța foarte corect cuvintele și nimic nu o clintea din perfecțiunea ei desăvârșită. Era o romano-catolică devotată, biserica ocupând un rol important în viața ei ireproșabilă, atât de important încât, peste doi ani, când ne-am mutat într-un palat aflat aproape la marginea orașului, a plecat în curând din serviciul meu fiindcă din cauza distanței nu putea merge la slujba zilnică. Louise Lang semăna bine cu un măcăleandru, era plinuță în față și avea ochi strălucitori, deasupra unui nas care aducea cu un cioc

frumos, rotunjit. Fiind mândră de bunăcuviința ei, se purta cu nasul „pe sus“, deși nimeni n-o putea socoti încrezută pe micuța Louise Lang.

Louise Andrews – deloc originale, aveau același prenume – era altfel de femeie: slabă, palidă, cu ochii afundați în orbite, cu gura fermă și înfățișare severă. Nu era la fel de teribil de ordonată precum colega ei nemțoaică, dar era la fel de lipsită de cusur și, cum rareori se întâmplă, englezoaica vorbea germana, nu invers, cum era cazul de obicei. Cele două Louise nu au stat împreună destul de mult ca să devină dușmane înverșunate. Le descriu atât de amănunțit deoarece cameristele au un rol destul de important în viața unei doamne singuratice de viță regală.

Mă îmbrăcasem și parcă eram gata să fiu jertfită. Mama îmi spusese:

— Hainele sunt foarte importante în toată lumea, mai ales în țările sudice, așa că să nu uiți niciodată să te îmbraci cu grijă pentru ocaziile festive. Asta face parte din îndatoririle unei prințese.

Plină de gloria noii mele ținute, meditam la cuvintele ei. Îmi mai spusese:

— Te duci într-o țară ortodoxă, respectă-i Biserica și slujbele, sărută crucea și Biblia când ți le întinde preotul, iar când îi vezi pe ceilalți că își fac cruce, fă-ți și tu.

I-am urmat sfatul, deși la început muream de rușine de fiecare dată când făceam asta, crezând cumva că toți se uită la mine.

Ochii aceia mereu ațintiți asupra mea! Asta a fost una dintre marile încercări pe care am fost nevoită să le îndur. Mii de ochi, pretutindeni, și nimeni care să-mi spună că erau priviri binevoitoare, aprobatoare,

care îmi înțelegeau tinerețea fragedă și care erau gata să ierte multe neajunsuri. Perspectiva aceasta simplă nu intrase însă în planul celor care mă educaseră. Cei a căror datorie fusese să mă inițieze în noua mea viață au avut un singur scop: urma să fiu învățată ce înseamnă Datoria, cu majusculă, și ar fi fost imprudent să mi se dea voie să-mi închipui că alții puteau fi mai îngăduitori. Pentru regele Carol nu existau jumătăți de măsură. Crezul său sfânt era: „muncă și iar muncă și nicio distracție.“

Din cauza troienelor uriașe, trenul nostru a avut o întârziere de câteva ore. Regimente întregi primiseră ordin să curețe calea ferată, dar nici acele câteva ore nu au fost destule pentru mine. Eram atât de înspăimântată de încercarea care mă aștepta, încât mă tot rugam la Dumnezeu ca trenul să nu ajungă niciodată la destinație. Degetele mi se umeziseră, mă agățam cu disperare de mâna lui Nando. Deși tandru, nu mă prea îmbărbăta, căci și el avea emoții. Îmi dădeam seama, deși pe atunci nu îl cunoșteam prea bine. Mai târziu realizam asta de fiecare dată, văzând cum i se albeau nările nasului lui foarte aristocratic, în momentele de emoție. Am încercat să ne zâmbim unul altuia, dar erau zâmbete abia schițate. Simțeam că-mi dau lacrimile.

Locomotiva a scos câteva șuierături lungi, ca un semn de chinuitoare bucurie că ajungea acasă. Din depărtare răsună muzica, trenul intra în gară, pufăind încet. Curaj! Acum nimic nu mai putea opri ceasul sortit pentru prima mea întâlnire cu viitorul meu popor...

Roțile au scrâșnit, muzica s-a auzit mai tare. Acum, soldații aliniați pe peron au început să aclame. Privind timid pe fereastră, mi-au plăcut chipurile soldaților, bărbați voinici, oacheși, cu ochi negri, ageri, și zâmbet

strălucitor. Purtau uniforme gri închis și chipie cu o formă ciudată, cu pene lungi de cocoș la baza lor, atârând pe o parte, ca infanteriștii italieni „bersaglieri“.

„Sunt vânătorii mei de munte“, mi-a explicat Nando, „primul batalion, în care sunt maior. Am fost înaintat în grad când ne-am căsătorit“.

Aceștia erau deci vânătorii de munte ai lui Nando. Genitivul folosit aici avea ceva liniștitor, familiar. Destul de ciudat, deși în rest totul îmi era străin în noua mea casă, de la bun-început m-am simțit apropiată de armată. Niciodată nu m-am simțit incomod în mijlocul soldaților noștri. Ei au părut să mă accepte imediat, fără condiții și fără neîncredere. Era poate o anticipare a viitorului, a acelor vremuri glorioase, dar cumplite, pe care eram sortiți să le traversăm împreună?

Poate că da...

Trenul oprise.

Muzica și uralele erau asurzitoare. Soldații erau cei mai gălăgioși. Cum mai ovaționau! Strigau cu gurile larg deschise, arătându-și șirurile de dinți albi, iar ochii le sclipeau! Toată viața i-am auzit ovaționând așa, chiar și în acea iarnă cumplită, 1916-1917, când erau doar niște umbre tragice a ceea ce fuseseră, zdrențăroși, slabi, flămânzi, triste rămășițe ale regimentelor cele mândre, cu uniforme sfâșiate, cu picioarele înfășurate în bandaje în loc de cizme. Chiar și atunci ovaționau, mărșăluind curajoși, târându-și picioarele înghețate, obosite prin zăpadă. Da, și atunci ovaționau, iar ochii lor, care văzuseră toate chipurile morții, toate ororile războiului și ale retragerii, se uitau în ochii mei. Și atunci mă priveau cu încredere. Aveau o încredere mută, pe care suferința și înfrângerea nu o puteau alunga.